

Naturpark Gudenaå

Lokale møder 2026

Tønning-Træden 8/4

Sdr. Vissing 14/4

Gantrup 16/4

Vestbirk 29/4

Velkommen

Pilotnaturpark Gudenå

Godkendt december 2024

5 år til at arbejde med:

- Afgrænsning
- Hvilke mål
- Hvilken udvikling

Horsens Kommune

Program

- Velkomst og rammesætning for mødet
- Rammer for Naturpark, hvad er det, hvad er det ikke
- Ideen bag og visionen med Pilotnaturpark Gudenå
- Workshop
Gruppetrøftelser, idéer og synspunkter indenfor 3 temaer:
  1. Kultur, natur og landskab
  2. Friluftsliv og formidling
  3. Erhverv og turisme
- Præsentation af input fra workshoppen
- Opsamling og tak for i aften

Parker i Danmark

Oversigten ligger på

<https://dansenaturparker.dk/>

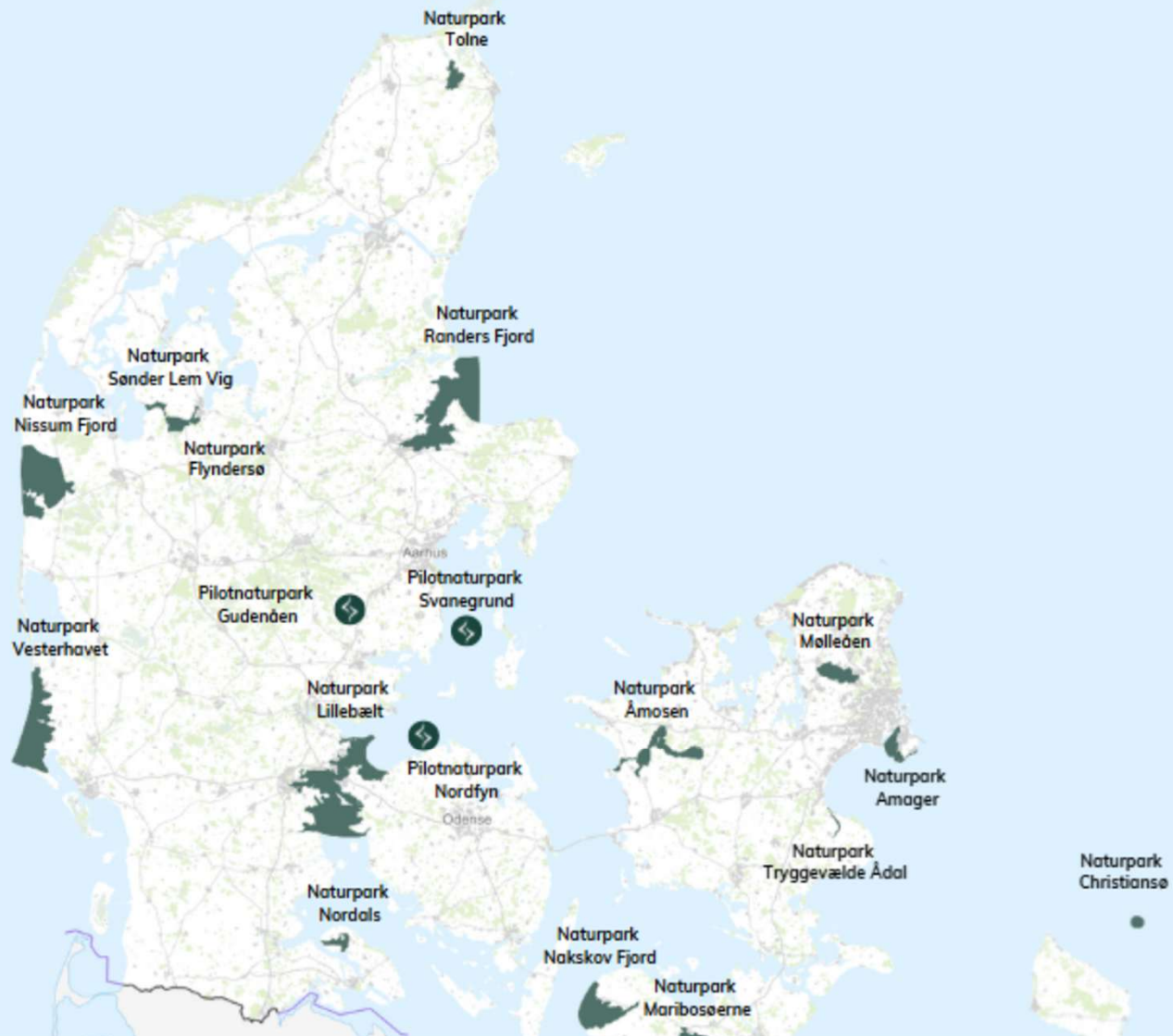

DANSKE NATURPARKER

Hvad er en Dansk Naturpark?

- En mærkningsordning under Friluftsrådet
- En lokal eller regional vision for pleje, benyttelse og beskyttelse af natur og kultur.
- Der er 10 kriterier der ligger til grund for mærkning
- Naturparkråd med interessenter
- Naturparkplan med 6 temaer

Kort over natur- og pilotnaturparker

- Der er i alt 15 naturparker og 3 pilotnaturparker.
- 30 kommuner har andel i en dansk naturpark (heraf 5 i en pilotnaturpark).
- 5 naturparker er beliggende tæt ved større byer, 13 naturparker er beliggende langt fra større byer men de fleste med landsbyer/mindre byer i eller tæt ved naturparken.
- Den mindste naturpark er Tryggevælde Ådal på 429 ha, Lillebælt er den største på 36.950 ha.
- Alle udnævnte naturparker har ønsket og er blevet genmærket hvert 5. år
- Naturparker er typisk organiseret inden for den kommunale administration/samarbejde mellem kommunale administrationer. 2 naturparker afviger herfra ved at være ledet af hhv.
  - en selvejende institution med en bestyrelse, hvori indgår en politiker fra hver af de bagvedliggende kommuner.
  - et forretningsudvalg bestående af en politiker fra hver af de bagvedliggende kommuner.
- Bag 8 naturparker står 2-4 kommuner. For 9 naturparker står der kun en enkelt kommune bag. Bag en enkelt park står staten (Forsvaret).
  - I alle naturparkråd er der en politiker fra hver af de bagvedliggende kommuner.
- Der er i alle naturparker et godt samarbejde med Naturstyrelsen som statslig lodsejer.

De 10 Kriterier

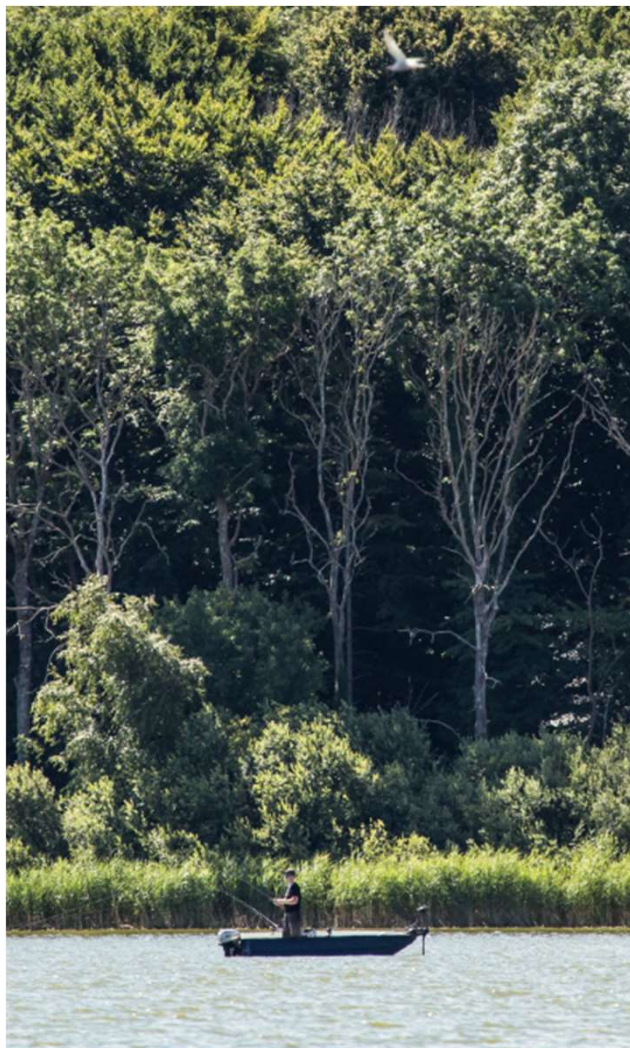
DANSKE NATURPARKER

1. Minimum 50% af naturparken areal skal være beskyttet natur
2. Præcis geografisk afgrænsning
3. En administrativ ansvarlig medarbejder
4. Naturparken skal have et naturparkråd
5. Afsætning af nødvendig økonomi til drift og udvikling samt realisering af naturparkplanen
6. Naturparken og dens afgrænsning skal være en del af kommuneplanen
7. Naturparken skal forankres lokalt gennem borger- og lodsejerinddragelsesprocesser (frivillighedsprincippet)
8. Der skal være koordineret formidling af naturparken for både danske og udenlandske besøgende
9. Naturparken skal have mindst én naturvejleder tilknyttet
10. Der skal udvikles en Naturparkplan, som skal være godkendt politisk

Naturparkrådet

- Et rådgivende organ for politikerne og forvaltningerne.
- Bidrage med viden om området og ideer til udviklingsprojekter.
- Inddrage lokale interessenter
- Naturparkrådet sikrer fælles ejerskab, langsigtet planlægning og udvikling af benyttelse og beskyttelse af naturen.

Naturparkplan

- **Visionen** for Naturparken, beskrivelse af konkrete mål og projekter indenfor en 5-årig periode.
- I Naturparkplanen beskrives: status, langsigtede mål og indsatsplan for perioden
- **Seks temaer:** Natur, Kulturarv, Friluftsliv, Erhverv, Formidling, Turisme

Fordele ved at være dansk naturpark

- Lokalt engagement hos foreninger og kommuner
- Skaber fælles identitet og ejerskabsfølelse til et område
- Skaber positiv opmærksomhed
- Fagligt anerkendt mærkningsordning
- Baseret på et løbende samspil mellem natur, produktion og kultur.
- God ramme for at sikre dialog, respekt og samarbejde
- Anerkendt hos fonde

Foreløbig afgrænsning

Gudenåen danner rygraden
Landsbyerne danner rammen

A wide river flows through a natural landscape. The banks are lined with tall, dry reeds and some bare trees. In the distance, a wooden structure is visible on the right bank. The sky is clear and blue.

Naturpark Gudenå - Idé og vision

Naturpark Gudenå i Horsens Kommune

Hvad er en naturpark

- Danske Naturparker er en mærkningsordning, som Friluftsrådet har udviklet.
- Det dækker over større sammenhængende naturområder med særlig lokal eller regional betydning.
- Der findes 12 Danske Naturparker og tre pilotnaturparker
- En Naturpark har intet med en "Nationalpark" eller en "Naturnationalpark" at gøre

Hvad er

NATIONALPARKER, NATURPARKER OG ALLE DE ANDRE...

Få overblik over de forskellige parker i Danmarks natur

Nationalparker

Fem nationalparker. Udpeget af Folketinget og med særlig lovgivning og finansiering via finansloven.

Danske Naturparker

Mærkningsordning for naturområder med kommunal og regional betydning. Der er 10 kriterier herunder, at min. 50 % er beskyttet natur. Konceptet er udviklet af Friluftsrådet i 2014, og det er frivilligt, om kommuner og lodsejere vil være naturpark. Danmark har 14 naturparker. www.danskenaturparker.dk

UNESCO Geoparker og Verdensnaturarv

Danmark har: To naturområder, som er optaget på UNESCOs liste over verdensnaturarv. Det er Vadehavet og Stevns Klint. To geoparker på UNESCOs liste over Global Geoparks. Det er Geopark Odsherred og Geopark Vestjylland.

Naturnationalparker

Danmark har fem naturnationalparker og op til 10 er undervejs - alle på statens arealer. Forvaltes på naturens præmisser med f.eks. dyr, der græsser frit, og uden skov- og landbrugsproduktion.

Friluftsrådet

Forstå forskellen

- Nationalparker - Store naturområder med national betydning. (Udpeget ved lov af Folketinget og finansieret via finansloven)
- Naturnationalparker - Områder hvor natur prioriteres højest, med vild natur og minimal menneskelig drift.
- UNESCO Geoparker og Verdensnaturarv - Internationale natur- og geologiske områder anerkendt af UNESCO.
- Danske Naturparker - Frivillig mærkningsordning for naturområder med kommunal og lokal opbakning.

Visionen for Naturparken

”Vi vil skabe grundlag for bæredygtig udvikling, benyttelse, beskyttelse og formidling af områdets natur, kultur og historie gennem sociale fællesskaber.”

Naturparkens Formål

- Gøre området mere attraktivt
- Støtte og udvikle aktiviteter i/om naturen
- Skabe muligheder og skaffe midler
- Sikre medindflydelse og ejerskab
- Samarbejde mellem lokale foreninger

Historik for Naturparken

- Efterår 2021: Naturstyrelsen sætter Klostermølle og Vestbirk Vandkraftværk på salgslisten.
- 28. april 2022: Offentligt fællesmøde mellem landsbyforeninger og Friluftsråd Søhøjlandet. Kan området blive mere attraktivt?
- 19. maj 2022: etableres temagruppe naturpark med 15 medlemmer
- 14. marts 2024: Naturpark Gudenås venner stiftes

Om foreningen "Naturpark Gudenå i Horsens Kommunes Venner"

- Stk. 1: Foreningens **formål** er at skabe grundlag for bæredygtig udvikling, benyttelse, beskyttelse og formidling af områdets natur, kultur og historie gennem sociale fællesskaber. Endvidere er formålet at værne om og udbrede kendskabet til landskabs- og naturmæssige, historiske, arkitektoniske, arkæologiske og rekreative værdier.
- Stk. 2: Formålet søges opfyldt gennem **samarbejde med lokalforankrede foreninger** omkring benyttelse og beskyttelse af området, og gennem samarbejde med relevante myndigheder, organisationer, lodsejere og brugere samt gennem oplysningsvirksomhed rettet mod foreningens medlemmer og offentligheden i området.
- Stk. 3: Foreningens **geografiske kerneområde** er Vorbjerg i syd til Gudenåens udløb i Mossø i nord.

Se mere på www.naturparkgudenaa.dk

Pst - Vil du være med i arbejdet? Vi har generalforsamling på fredag!

DANSKE NATURPARKER SKAL:

- understøtte helhedsorienteret planlægning og naturforvaltning.
- skabe bedre forhold for dyr og planter, udvikle økologiske sammenhænge samt styrke biodiversitet og naturkvalitet.
- skabe plads til mere dynamisk natur.
- styrke befolkningens muligheder for at dyrke friluftsliv og opleve naturen.
- bevare den kulturelle arv og mangfoldighed i kulturlandskabet.
- skabe naturglæde, stolthed, identitet og gode rekreative oplevelser for befolkningen og naturparkens gæster.
- bruge borger- og lodsejerinddragelsesprocesser som et bærende element i etablering, udvikling og opretholdelse af naturparken
- understøtte økonomisk og social udvikling i lokalsamfundene i og omkring naturparken.
- bidrage til at drift og produktion understøtter målsætningerne for naturparken.
- være synlige og aktive medspillere i al planlægning relateret til områderne i naturparken og være et forbillede for forvaltningen af det danske landskab.

Gruppedialeg / workshop

Gruppedrøftelser, synspunkter
indenfor 3 temaer:

1. Kultur, natur og landskab
2. Friluftsliv og formidling
3. Erhverv og turisme

Horsens Kommune

Foreløbigt potentiale

- **Natur og Landskab:** Udvikle mere sammenhængende natur, biodiversitet, høj naturværdi
- **Kulturarv:** Styrket og samlende formidling af områdets særlige kulturhistorie
- **Friluftsliv:** Samlende strategi, bæredygtig udvikling, løbende evaluering
- **Formidling:** Samlende formidling af naturparken som helhed, formidlingsstrategi
- **Erhverv, turisme:** Udvikling af flere turismerelaterede erhverv, analyse af følsomhed ~ robusthed indenfor området

A landscape photograph showing a grassy hill in the foreground with a path leading up it. A large, leafless tree stands prominently on the left side of the hill. In the background, there are rolling hills, fields, and a small cluster of buildings under a clear blue sky. The text "Præsentation fra workshop" is overlaid on the right side of the image.

Præsentation fra workshop

Den videre proces

- April 2026: Lokale møder afholdes
- Opsamling fra møder
- 3. juni 2026:
Naturparkrådsmøde
- Der arbejdes videre med afgrænsning, mål og udvikling
- Følg med:

horsens.dk/naturparkgudena

Horsens Kommune

Kontakt

Foreningen Naturpark Gudenås
Venner

Jan Karnøe jankarnoe@gmail.com

Horsens Kommune

Lise Kjær Poulsen lkjp@horsens.dk
40132880

Horsens Kommune